

Subs egen faderlige Omsorg", var bleven fulgt af Andragendeudvalget, saa at det ikke havde indladt sig paa at udstrække sin Omsorg til Sagen. Jeg haaber, at Indstillingen ikke maa blive vedtagen, dels af reelle dels af formelle Grunde, og at man i paakommende Tilfælde, naar slige lignende Leiligheder møde, ikke af en misforstaaet Respekt for den religiøse Tro og Overbevisning, som kan gaa igjennem et saadant Andragende — thi for den maa jeg erklære, at jeg har en ubetinget Høiagtelse, og at jeg Intetformhelst vil indvende imod — gaar ind paa at vedtage Ting, som falde udenfor den borgerlige Lovgivnings Omraade, og som der ikke er den fjerneste Høie til at behandle her. Det Dogmatiske, det Religiøse for sig, den borgerlige og kirkelige Lovgivning for sig. Lad os endelig ikke blande disse to Grændser sammen, thi saa ere vi inde paa en Hængemose, hvori vi saare let kunne blive stikkende.

Th. Nielsen: Jeg blev unegtelig lidt forbauset ved at høre den ærede sidste Taler (Wille) saavel som den ærede Minister; thi jeg maa tilstaa, at i den Situation, de der have udviklet, er jeg ikke med (Berg: Ikke det!) Nei, men maatte det ærede Medlem fra Kolding er det. Det var mig saa overraskende, hvad jeg hørte baade fra Ministeren og fra det ærede Medlem, at jeg neppe kunde tro mine egne Øren. Jeg skal nu ikke berøre, at den ærede sidste Taler var nær ved at gjøre de ærede Herrer fra Hering og Omegn, som staa nævnte i Andragendet, til Sindsyge. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at de fleste af disse Folk, hvem jeg selv kender, have en lige saa god sund Forstand som han. Jeg skal derimod gaa noget nærmere ind paa Sagen selv. Det ærede Medlem søgte at gjøre den saa latterlig som vel muligt. Dette finder jeg — jeg vil ikke sige ikke net, men ikke en Gang videre hensynsfuldt, thi vil man kalde Andragendet religiøs overpendt, holder jeg lige saa meget deraf som af religiøs Indifferentisme. Jeg holder adskilligt mere af Overpendtheden end af Fritænkeri, saa dette Spørgsmaal synes jeg helst man skulde lade Bedkommende selv om, enten han hører til de Overspændte eller til Fritænkerne; det skulde man afholde sig fra at dømmen om her i Salen. Jeg skal nu, som sagt, komme til Sagen, og jeg ser da ikke rettere, end at dette netop er af de Ting, som vi skulle beskæftige os med her, og som ethvert frit Folk overhovedet maa

beskæftige sig med. Det er en Sag, som hører til de allervigtigste, og som — kan man gjerne sige — hører til Begyndelsen af enhver demokratisk Udvikling. Jeg behøver blot at henvise det ærede Medlem til det Lovforslag, som Spandet fremsatte i sin Tid; thi det angik akkurat det samme Forhold (Afbrydelse). Har det ærede Medlem da heller ikke læst Kirkekommissionens Betænkning? Den daværende Minister forelagde Kommissionen netop det samme Spørgsmaal til Overveielse (En Stemme: Det er en Misforstaaelse!) Nei, det er ingen Misforstaaelse, og jeg skal henvise det ærede Medlem til Kirkekommissionens Betænkning Side 785, hvor han vil kunne læse et Lovforslag, som blev foreslaaet af det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Lermanssen) og Landssthingsmand Ploug, og som endog til en vis Grad blev støttet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse: Det er ganske rigtigt). Det kan ikke nytte, at de Herrer negte dette. (Modsigelse) I dette Lovforslag blev det netop foreslaaet, at der skulde være borgerlig Bielse indenfor Folketirken (Wille: Andragendet gaar ud paa noget ganske Andet!) Det er ikke rigtigt, hvad det ærede Medlem siger. Andragendet angaar to Ting. Det er ganske vist efter min Mening en seil Opfattelse, at naar de Udtraadte vende tilbage til Folketirken, saa skulle de underkaste sig den kirkelige Bielse; men forøvrigt er det ganske naturligt, at de Naagældende have opfattet dette Spørgsmaal. Det var vel nok værd at høre den høitærede Ministers Mening om, hvor vidt det er Tilfældet, at de ere fri for at underkaste sig kirkelig Bielse, naar de vende tilbage til Folketirken; men det er selvfølgelig ikke alene dette, som de andrage om. De sige selv det Modsatte og hvorfor skal man ikke tro dem paa deres Ord? De omtale selv i Andragendet borgerlig Bielse i Almindelighed og jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at det er Tilfældet. Ansøgerne have været sig fuldt bevidste. Skulde det være noget Udhørt, at den danske Rigsdag beskæftiger sig med Sligt? Jeg antager, at det er et Spørgsmaal, som alle lovgivende Forsamlinger beskæftige sig med, for saa vidt som borgerligt Høiested ikke allerede er indført, og hvis det ærede Medlem ikke allerede veed det, saa kan han læse sig det til i Kirkekommissionens Betænkning, at der er flere Stater, som have indført borgerligt Høiested. Det er det, som man her andrager om, og det skulde nu være uværtdigt for den danske Rigsdag at beskæftige